

УДК 35.078.3

Соф'їн Михайло Ігорович –
ад'юнкт кафедри кримінального
процесу Національної академії
внутрішніх справ

ПРОБЛЕМНІ ПИТАННЯ ТИМЧАСОВОГО ДОСТУПУ ДО РЕЧЕЙ ТА ДОКУМЕНТІВ

Досліджено проблемні аспекти такого заходу забезпечення кримінального провадження, як тимчасовий доступ до речей і документів. Розкрито підстави, строки та процесуальний порядок проведення цієї процесуальної дії.

Ключові слова: тимчасовий доступ до речей і документів; підстави тимчасового доступу до речей та документів; процесуальний порядок проведення тимчасового доступу до речей і документів.

Однією з новел Кримінального процесуального кодексу (КПК) України є запровадження інституту тимчасового доступу до речей і документів, що належить до заходів забезпечення кримінального провадження та створює необхідні передумови (слідчий, прокурор можуть отримати інформацію про окремі види майна підозрюваного чи обвинуваченого) для накладення арешту на майно.

В умовах прийняття нового КПК України 2012 р. зазначену тематику досліджували такі вчені: І. В. Глов'юк, Ю. М. Грошевий, О. М. Гумін, О. В. Калиновський, М. П. Климчук, О. І. Коровайко, М. А. Погорецький, В. В. Рожнова, І. В. Сліпченко, С. М. Смоков, О. Ю. Татаров, Л. Д. Удалова, В. І. Фаринник, В. О. Фінагєєв, С. С. Чернявський та ін. Однак окремі аспекти провадження цього заходу забезпечення кримінального провадження залишаються недостатньо розробленими.

Відповідно до ч. 1 ст. 159 КПК України, тимчасовий доступ до речей і документів полягає в наданні стороні кримінального провадження особою, у володінні якої перебувають такі речі й

документи, можливості ознайомитися з ними, зробити їх копії та вилучити їх (здійснити їх виїмку). Тимчасовий доступ до електронних інформаційних систем або їх частин, мобільних терміналів систем зв'язку здійснюється шляхом зняття копії інформації, наявної в таких електронних інформаційних системах або їх частинах, мобільних терміналах систем зв'язку, без їх вилучення [1].

У літературі тимчасовий доступ до речей і документів належить до групи заходів забезпечення кримінального провадження, що обмежують суспільне і приватне життя громадян [2, с. 629–630]; заходів, спрямованих на встановлення обставин кримінального правопорушення, збирання та збереження доказів [3, с. 258]; заходів, що забезпечують отримання засобів доказування [4, с. 165]; заходів, спрямованих на збирання та перевірку доказів [5, с. 293] та ін.

КПК України, як слушно зазначає І. В. Гловюк, не містить чіткого переліку об'єктів, щодо яких може бути надано тимчасовий доступ [5, с. 294]. Єдине, на що вказує законодавець (п. 6 ч. 2 ст. 160 КПК України), – у клопотанні про тимчасовий доступ до речей і документів, зокрема тих, що передбачають охоронювану законом таємницю, має бути обгрунтовано можливість використання як доказів відомостей, наявних у речах і документах, та неможливість в інший спосіб довести обставини, які передбачається довести за допомогою цих речей і документів. Відповідно до п. 9 Узагальнення судової практики щодо розгляду слідчим суддею клопотань про застосування заходів забезпечення кримінального провадження Вищого спеціалізованого суду України з розгляду цивільних і кримінальних справ від 7 лютого 2014 р. [6], законодавець передбачив *можливість отримання речових доказів* шляхом забезпечення тимчасового доступу до речей та документів здебільшого як виняток, лише в разі неможливості провести слідчі (розшукові) дії для цього.

Це підтверджено тлумаченням змісту слідчої (розшукової) дії в КПК України. У ч. 1 ст. 223 КПК України слідчі (розшукові) дії визначено як дії, спрямовані на отримання (збирання) доказів

або перевірку вже отриманих доказів у конкретному кримінальному провадженні [1].

До того ж, у ст. 161 КПК України визначено речі й документи, до яких заборонено доступ; у ст. 162 КПК України – речі та документи, що містять у собі охоронювану законом таємницю. Відповідно до ч. 6 ст. 163 КПК України, доступ особи до речей і документів, що передбачають охоронювану законом таємницю, здійснюється в порядку, визначеному законом. Зазначений доступ не може мати особа, яка не має допуску до цієї таємниці відповідно до вимог закону [1].

Новацією КПК України 2012 р. також є те, що ініціаторами забезпечення тимчасового доступу до речей і документів, відповідно до ст. 160 КПК України, є сторони кримінального провадження. Так, останні мають право звернутися до слідчого судді чи суду з клопотанням про тимчасовий доступ до речей і документів (виняток становлять лише речі й документи, до яких заборонено доступ) [1]. Це нововведення спрямоване на впровадження механізму реалізації змагальності сторін і свободи в поданні ними до суду своїх доказів та в доведенні перед судом їх переконливості [7, с. 66].

П. М. Маланчук, проаналізувавши судову практику, зазначає, що з клопотаннями про тимчасовий доступ до речей і документів, як правило, звертається сторона кримінального провадження з боку обвинувачення – слідчі та прокурори. Водночас сторона захисту практично не звертається з такими клопотаннями [7, с. 66].

Слідчий суддя, суд постановляють ухвалу про надання тимчасового доступу до речей і документів, якщо сторона кримінального провадження у своєму клопотанні доведе наявність достатніх підстав для проведення цієї процесуальної дії (ч. 5, 6 ст. 163 КПК України).

Підставами проведення тимчасового доступу до речей і документів, передусім, слід уважати загальні підстави застосування заходів забезпечення кримінального провадження. У ч. 3 ст. 132 КПК України йдеться, що застосування заходів кримінального провадження не допускається, якщо слідчий (прокурор) не доведе, що: 1) існує обґрунтована підозра щодо

вчинення кримінального правопорушення такого ступеня тяжкості, що може бути підставою для застосування заходів забезпечення кримінального провадження; 2) потреби досудового розслідування виправдовують такий ступінь втручання в права та свободи особи, про який ідеться в клопотанні слідчого (прокурора); 3) може бути виконане завдання, для виконання якого слідчий (прокурор) звертається з клопотанням.

Також існують так звані спеціальні підстави [8, с. 92] для застосування тимчасового доступу до речей і документів (ч. 5 ст. 163 КПК України): обґрунтовано підозру, що речі або документи перебувають або можуть перебувати у володінні відповідної фізичної або юридичної особи; указані речі або документи самі по собі або в комплексі з іншими речами й документами кримінального провадження мають істотне значення для встановлення важливих обставин у кримінальному провадженні; такі речі або документи не є такими, що містять охоронювану законом таємницю [1].

Якщо ж речі та документи, до яких необхідно забезпечити тимчасовий доступ, містять охоронювану законом таємницю, законодавчо передбачено додаткові підстави для надання такого доступу. Так, відповідно до п. 6 ч. 2 ст. 163 КПК України, слідчий суддя, суд постановляють ухвалу про надання тимчасового доступу до речей і документів, що містять охоронювану законом таємницю, якщо сторона кримінального провадження, крім обставин, передбачених ч. 5 ст. 163 КПК України, доведе можливість використання як доказів відомостей, наявних у цих речах і документах, та неможливість в інший спосіб довести обставини, які передбачається довести за допомогою таких речей і документів.

Відповідно до ч. 1 ст. 163 КПК України, після отримання клопотання про тимчасовий доступ до речей і документів слідчий суддя, суд здійснюють судовий виклик особи, у володінні якої перебувають такі речі й документи. Слідчий суддя, суд розглядають клопотання за участі сторони кримінального провадження, яка подала клопотання, та особи, у володінні якої перебувають речі та документи, крім випадків, передбачених ч. 2 ст. 163 КПК України (ч. 4 ст. 163 КПК

України). Неприбуття за судовим викликом особи, яка володіє цими речами та документами, без поважних причин або неповідомлення нею про причини неприбуття не є перешкодою для розгляду клопотання. У повістці про судовий виклик, що слідчий суддя, суд надсилають особі, яка володіє речами та документами, зазначають про обов'язок збереження речей і документів у тому вигляді, який вони мають на момент отримання судового виклику (ч. 3 ст. 163 КПК України).

О. Ю. Татаров слушно зауважує, що на практиці фактично для того, щоб, наприклад, отримати ухвалу слідчого судді про тимчасовий доступ до відомостей про відкриті банківські рахунки, рух коштів щодо них, кредитні справи, які зберігаються в банківських установах, необхідно дочекатись явки до суду представника банківської установи. Водночас явка до органу досудового розслідування та суду такого представника установи, що не має представництва в регіоні, де здійснюється розслідування, виглядає зовсім не гарантованою [9, с. 184]. С. С. Чернявський, В. О. Фінагеев також вказують на те, що «зазвичай фізично неможливо виконати вимоги ст. 163 КПК України щодо судового виклику за повісткою до слідчого судді особи, у володінні якої перебувають речі та документи (представника оператора мобільного зв'язку), з огляду на відсутність у більшості регіонів держави таких представників» [10, с. 182].

Ця проблема, на думку науковців, може бути вирішена шляхом виключення з ч. 4 ст. 163 КПК вказівки щодо неприбуття без поважних причин, однак з уточненням про неприбуття належним чином повідомленої особи, підтвердження чого має бути в матеріалах із розгляду клопотання [10, с. 182]. Така позиція є цілком слушною.

Відповідно до ч. 2 ст. 163 КПК України, якщо сторона кримінального провадження, яка звернулась із клопотанням, доведе наявність достатніх підстав уважати, що існує реальна загроза зміни або знищення речей чи документів, клопотання може бути розглянуто слідчим суддею, судом *без виклику особи, у володінні якої вони перебувають*.

Водночас О. Ю. Татаров зазначає, що довести наявність такої загрози можна не завжди, особливо в провадженнях, які

щойно розпочато і ще не проведено достатніх слідчих (розшукових) та негласних слідчих (розшукових) дій [9, с. 184]. І. В. Гловюк також переконує, що надання достатніх доказів реальності загрози є досить ускладненим. Неправильна ж оцінка такої загрози та її реальності може призвести до знищення, приховування речей і документів [5, с. 294]. Таким чином, вищезазначені науковці роблять висновок, згідно з яким ця норма передбачає «надто високий стандарт доказування».

Слідчий суддя, суд в ухвалі про надання тимчасового доступу до речей та документів можуть дати розпорядження про надання можливості вилучення речей і документів, якщо сторона кримінального провадження доведе наявність достатніх підстав уважати, що без такого вилучення існує реальна загроза зміни або знищення речей чи документів, або таке вилучення необхідне для досягнення мети отримання доступу до речей і документів (ч. 7 ст. 163 КПК України).

В. В. Рожнова зазначає, що на практиці слідчий суддя, суд надають тимчасовий доступ в одній із форм без належного обґрунтування обрання форми або навіть без зазначення форми тимчасового доступу [11, с. 353–356]. Цю проблему висвітлено і в узагальненнях судової практики. На нашу думку, у клопотанні має бути вказано необхідну форму тимчасового доступу – ознайомлення, виготовлення копій або вилучення (виїмки).

Низка науковців пропонують надати право прокурору та слідчому (за погодженням із прокурором) здійснювати тимчасовий доступ до передбаченої в п. 7, 8 ч. 1 ст. 162 КПК інформації у виняткових невідкладних випадках без ухвали слідчого судді з подальшим відповідним зверненням до суду за аналогією з порядком проведення негласних слідчих (розшукових) дій [5, с. 296; 10, с. 184; 12, с. 187]. Проте втілення в життя цієї норми буде істотно обмежувати права та свободи людини, унаслідок чого отримані докази можуть бути визнані недопустимими.

Досить проблемним у теорії та практиці тимчасового доступу до речей і документів є питання щодо строків розгляду клопотання. Відповідно до ст. 163 КПК України, клопотання про тимчасовий доступ до речей і документів розглядають у судовому засіданні. КПК України не регламентує строків

розгляду клопотання про застосування цього заходу забезпечення кримінального провадження.

У п. 7 ч. 1 ст. 164 КПК України зафіксовано лише строк дії ухвали тимчасового доступу до речей чи документів, де вказано, що він не може перевищувати одного місяця з дня її постановлення. Проте КПК України не передбачає можливості продовження строку дії тимчасового доступу до речей і документів. Тому в тих випадках, коли потреби досудового розслідування вимагають залишення вилучених речей та документів у розпорядженні слідчого на більш тривалий строк для проведення процесуальних або слідчих (розшукових) дій, на такі речі та документи слід накласти арешт у порядку, передбаченому главою 17 КПК України. Закінчення строку дії ухвали про застосування заходу забезпечення кримінального провадження свідчить про припинення цього заходу забезпечення та поновлення прав і свобод особи, щодо якої його було застосовано або інтересів якої він стосувався [13, с. 514].

Що ж стосується строку розгляду клопотання, то відповідно до ч. 1 ст. 114 КПК України слідчий суддя, суд для забезпечення виконання сторонами кримінального провадження вимог розумного строку мають право встановлювати процесуальні строки в межах граничного строку, передбаченого КПК України, з урахуванням обставин, встановлених під час відповідного кримінального провадження.

Слушною є позиція П. М. Маланчука, який зазначає, що якщо стороною, яка звернулась із клопотанням, доведено наявність достатніх підстав уважати, що існує реальна загроза зміни або знищення речей чи документів, слідчий суддя має розглядати клопотання невідкладно [7, с. 66].

У всіх інших випадках зацікавлених осіб слід інформувати судовим викликом про час і місце розгляду клопотання (ч. 1 ст. 163 КПК України). Згідно з ч. 4 ст. 163 КПК України, неприбуття за судовим викликом особи, у володінні якої перебувають речі чи документи, без поважних причин або неповідомлення нею про причини неприбуття не є перешкодою для розгляду клопотання, окрім випадків, коли слідчий суддя (суд) визнає участь такої особи обов'язковою [13, с. 511].

О. Подковський спробував схематично окреслити орієнтовні строки розгляду такого клопотання: слідчий суддя здійснює виклик особи, у володінні якої перебувають речі та документи, для розгляду клопотання в судове засідання. Зважаючи на положення ч. 8 ст. 135 КПК України (особа має отримати повістку про виклик або бути повідомленою про нього іншим шляхом не пізніше ніж за три дні до дня, коли вона зобов'язана прибути за викликом), розгляд клопотання про тимчасовий доступ можливий за сім-десять днів (від трьох до п'яти днів – робота пошти, три дні, згідно з ч. 8 ст. 135 КПК України, – щоб з'явитись, а також вихідні); за умови повідомлення володільця речей листом із рекомендованим повідомленням – понад 14 днів [14, с. 62]. Водночас в інформаційному листі Вищого спеціалізованого суду України з розгляду цивільних і кримінальних справ зауважено, що розгляд клопотань слід починати не пізніше ніж через три дні з моменту надходження їх до суду [15].

Розглянемо вимоги до змісту клопотання про тимчасовий доступу до речей та документів. У ч. 2 ст. 160 КПК України зазначено обов'язкові відомості, які має бути відображено в ньому: 1) стислий виклад обставин кримінального правопорушення, у зв'язку з яким подається клопотання; 2) правова кваліфікація кримінального правопорушення із зазначенням статті (частини статті) закону України про кримінальну відповідальність; 3) речі та документи, тимчасовий доступ до яких планується отримати; 4) підстави вважати, що речі й документи перебувають або можуть перебувати у володінні відповідної фізичної або юридичної особи; 5) значення речей і документів для встановлення обставин у кримінальному провадженні; 6) можливість використання як доказів відомостей, наявних у речах і документах, та неможливості в інший спосіб довести обставини, які передбачається довести за допомогою цих речей і документів, у разі подання клопотання про тимчасовий доступ до речей і документів, що містять охоронювану законом таємницю; 7) обґрунтування необхідності вилучення речей і документів, якщо відповідне питання порушує сторона кримінального провадження.

М. А. Погорецький зауважує, що в клопотанні здебільшого не зазначають даних про особу, яка має надати доступ до речей і документів. Водночас в ухвалі судді такі відомості є обов'язковими [16, с. 236].

Узагальнення судової практики в контексті викладення в клопотанні слідчого відомостей про юридичну чи фізичну особу, які мають надати тимчасовий доступ до речей і документів, доводить правильність практики слідчих суддів, що вимагають від слідчого або іншого учасника кримінального провадження, який звернувся з клопотанням, обов'язково викладати ці відомості в клопотанні. В іншому разі в задоволенні таких клопотань відмовляють, оскільки, по суті, без вказівки на особу, яка має надати доступ до речей і документів, таке клопотання є безпредметним, а отже, не може бути визнано обґрунтованим [6; 17, с. 25].

П. М. Маланчук також стверджує, що ця інформація в зазначеному клопотанні повинна бути викладена в повному обсязі, оскільки, згідно з п. 4 ч. 2 ст. 160 КПК України, у клопотанні про тимчасовий доступ до речей і документів повинні бути зазначені підстави, які дають змогу вважати, що речі й документи перебувають або можуть перебувати у володінні відповідної фізичної або юридичної особи [7].

Таким чином, схвалюючи думку М. А. Погорецького та інших науковців, *пропонуємо до ч. 2 ст. 155 КПК України додати п. 8, який викласти в такій редакції: «Дані про особу, у володінні якої перебувають речі та документи».*

За результатами розгляду клопотання про тимчасовий доступ до речей і документів, слідчий суддя (суд) може винести ухвалу про тимчасовий доступ до речей і документів (указавши при цьому форму доступу) або ухвалу про відмову в задоволенні клопотання [5, с. 296].

Однак В. І. Сліпченко обґрунтовано звертає увагу та те, що в зазначеному вище інформаційному листі Вищого спеціалізованого суду України з розгляду цивільних і кримінальних справ (п. 10) зазначено, що в разі подання клопотання без додержання вимог КПК України його слід повернути для усунення недоліків (за аналогією з ч. 3 ст. 151, ч. 2 ст. 156 та ч. 3 ст. 172 КПК України).

Однак у своїх рекомендаційних роз'ясненнях суд забуває вказати на інший можливий варіант рішення слідчого судді, зокрема часткове задоволення клопотання. Так, науковець зазначає, що існує чотири види рішення: задовольнити клопотання; частково задовольнити клопотання; повернути клопотання на доопрацювання; відмовити в задоволенні клопотання [13, с. 511].

Порядок виконання ухвали слідчого судді (суду) також має певні особливості. Відповідно до ч. 2 ст. 165 КПК України, зазначена в ухвалі слідчого судді (суду) особа зобов'язана пред'явити особі, яка зазначена в ухвалі як володілець речей і документів, оригінал ухвали про тимчасовий доступ до речей і документів, вручивши її копію. Відповідно до ч. 1 ст. 165 КПК України, особа, яка зазначена в ухвалі слідчого судді (суду) про тимчасовий доступ до речей і документів як володілець речей або документів, зобов'язана надати тимчасовий доступ до зазначених в ухвалі речей і документів особі, зазначеній у відповідній ухвалі слідчого судді (суду). Частина 3 ст. 165 КПК України зобов'язує особу, яка пред'являє ухвалу про тимчасовий доступ до речей і документів, залишити їх володільцю опис речей і документів, вилучених у межах виконання ухвали слідчого судді (суду).

Відповідно до ч. 4 ст. 165 КПК України на вимогу володільця особою, яка пред'являє ухвалу про тимчасовий доступ до речей і документів, має бути залишено копію вилучених документів. Такі копії виготовляють із використанням копіювальної техніки, електронних засобів володільця (за його згодою) або копіювальної техніки, електронних засобів особи, яка пред'являє ухвалу про тимчасовий доступ до речей і документів.

У разі відмови виконати ухвалу слідчого судді (суду) сторона кримінального провадження, якій надано право на доступ до речей і документів, може звернутися до слідчого судді (суду) з клопотанням про дозвіл на проведення обшуку. Слідчий суддя (суд) на підставі невиконаної ухвали має право постановити ухвалу про дозвіл на проведення обшуку згідно з положеннями КПК України з метою відшукання та вилучення зазначених речей і документів (ч. 1 ст. 166 КПК України) [13, с. 513].

Отже, тимчасовий доступ до речей і документів є процесуальною дією, що дає змогу розшукати майно або

документи, які підтверджують право на володіння цим майном, що належить підозрюваному (обвинуваченому) на стадії досудового розслідування та забезпечує відшкодування шкоди на стадії судового розгляду.

Речові докази та документи з ознаками речових доказів можуть бути предметом тимчасового доступу до речей і документів за умови застосування форми їх вилучення (виймки) здебільшого як виняток, лише в разі неможливості провести слідчі (розшукові) дії для цього, оскільки збирання доказів, зокрема речових, відбувається через інститут слідчих дій.

Оскільки у вимогах до клопотання про тимчасовий доступ до речей та документів не йдеться про необхідність зазначення даних про особу, яка має надати доступ до речей і документів, а також ураховувати судову практику розгляду слідчими суддями клопотань про застосування заходів забезпечення кримінального провадження в частині, що стосується питань викладення в клопотанні слідчого відомостей про таку юридичну чи фізичну особу (що підтверджує доцільність зазначення цієї інформації) пропонуємо до ч. 2 ст. 155 КПК України додати п. 8, виклавши його в такій редакції: *«Дані про особу, у володінні якої перебувають речі та документи»*.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Кримінальний процесуальний кодекс України [Електронний ресурс] : Закон України від 13 квіт. 2012 р. № 4651-VI // Відомості Верховної Ради України. – 2013. – № 9–10, 11–12, 13. – Ст. 88. – Режим доступу: <http://www.rada.gov.ua>. – Назва з екрана.

2. Смоков С. М. Види обмежень конституційних прав громадян у новому Кримінальному процесуальному кодексі України [Електронний ресурс] / С. М. Смоков // Форум права. – 2012. – № 2. – С. 628–632. – Режим доступу: <http://www.irbis-nbuv.gov.ua>. – Назва з екрана.

3. Кримінальний процес : підручник / Грошевий Ю. М., Тацій В. Я., Туманянц А. Р. та ін. ; за ред. В. Я. Тація,

Ю. М. Грошевого, О. В. Капліної, О. Г. Шило. – Харків : Право, 2013. – 824 с.

4. Кримінальний процес : підручник / за заг. ред. В. В. Коваленка, Л. Д. Удалової, Д. П. Письменного. – Київ : Центр учб. літ., 2013. – 544 с.

5. Гловюк І. В. Тимчасовий доступ до речей і документів як захід забезпечення кримінального провадження, спрямований на збирання та перевірку доказів / І. В. Гловюк, С. В. Андрусенко // Порівняльно-аналітичне право. – 2013. – № 3–2. – С. 293–296.

6. Розгляд слідчим суддею клопотань про застосування заходів забезпечення кримінального провадження [Електронний ресурс] : узагальнення судової практики Вищим спеціалізованим судом України з розгляду цивільних і кримінальних справ від 7 лют. 2014 р. – Режим доступу: <http://www.rada.gov.ua>. – Назва з екрана.

7. Маланчук П. М. Практичні аспекти застосування тимчасового доступу до речей і документів як заходу забезпечення кримінального провадження / П. М. Маланчук // Правовий вісник Української академії банківської справи. – 2014. – № 2 (11). – С. 65–68.

8. Гумін О. М. Особливості тимчасового доступу до речей і документів, які містять охоронювану законом таємницю / О. М. Гумін // Європейські перспективи. – 2013. – № 6. – С. 91–94.

9. Татаров О. Ю. Застосування деяких положень нового КПК України потребує унормування / О. Ю. Татаров // Митна справа. – 2013. – № 4 (88). – Ч. 2. – Кн. 1. – С. 182–187.

10. Чернявський С. С. Проблеми тимчасового доступу до інформації, яка знаходиться в операторів та провайдерів комунікацій / С. С. Чернявський, В. О. Фінагєєв // Юридичний часопис Національної академії внутрішніх справ. – 2013. – № 1 (5). – С. 179–185.

11. Рожнова В. В. Про форми тимчасового доступу до речей і документів / В. В. Рожнова // Кримінальний процесуальний кодекс України 2012 р.: кримінально-правові та процесуальні аспекти : тези доп. та повідомл. учасників Міжнар. наук.-практ. конф. (19–20 верес. 2013 р.). – Львів : Львів. держ. ун-т внутр. справ, 2013. – С. 352–356.

12. Климчук М. П. Тимчасовий доступ до речей і документів як захід забезпечення кримінального провадження / М. П. Климчук // Юридичний часопис Національної академії внутрішніх справ. – 2013. – № 2 (6). – С. 185–189.

13. Сліпченко В. І. Тимчасовий доступ до речей і документів: процесуальний порядок отримання / В. І. Сліпченко // Науковий вісник Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ. – 2013. – № 2. – С. 507–514.

14. Подковський О. Тимчасовий доступ до речей документів за новим КПК: проблеми і шляхи їх вирішення / О. Подковський // Слово національної школи суддів України. – 2013. – № 3 (4). – С. 53–63.

15. Про деякі питання здійснення слідчим суддею суду першої інстанції судового контролю за дотриманням прав, свобод та інтересів осіб під час застосування заходів забезпечення кримінального провадження [Електронний ресурс] : лист Вищого спеціалізованого суду України з розгляду цивільних і кримінальних справ від 5 квіт. 2013 р. № 223-558/0/4-13. – Режим доступу: <http://www.rada.gov.ua>. – Назва з екрана.

16. Погорецький М. А. Застосування тимчасового доступу до речей і документів у кримінальних провадженнях про злочини, учинені організованими злочинними угрупованнями / М. А. Погорецький, О. І. Коровайко // Боротьба з організованою злочинністю і корупцією (теорія і практика). – 2013. – № 1 (29). – С. 234–241.

17. Коровайко О. Розгляд клопотань про застосування заходів забезпечення кримінального провадження. Проблемні питання, що виникають у практиці слідчих суддів / О. Коровайко // Слово Національної школи суддів України. – 2013. – № 1 (2). – С. 21–31.
